

Christine Lundstein
Politiadvokat
Innlandet Politidistrikt

20. 07. 2024

Bevisoppgave

Som forsvaret har gjort klart i forberedende brev er straffefrihetsgrunner gjort gjeldende og det var politiets ansvar å undersøke om disse grunnene er reelle. I den forbindelse har politiet mottatt bevis som ugyldiggjør straffelovens § 231 (dokumentarserien [Moving a Nation Forward](#), boken [Human Rising](#), og boken [To Right a Wrong](#)), og etaten er informert om at tiden som trengs i en rettssak avhenger av om staten erkjenner jakt på syndebukker og tar ansvar derfra.

I motsetning til hva politiet legger opp til, er dette ikke en vanlig straffesak. En organisasjon på rusfeltet har gått til sivil ulydighet fordi staten i 60 år har ignorert forskning og rettsprinsipper og fordi vilkårlig forfølgelse videreføres på rettsstatens bekostning. Siden Straffelovkommisjonens rapport i 2002 har lovgiver sviktet de forfulgte på rusfeltet og utredninger fra Rusreformutvalget og Rolleforståelsesutvalget tydeliggjør behovet for effektiv minoritetsbeskyttelse.

Bevisene over dokumenterer forbindelsen til fortidens vilkårlige forfølgelse, og [denne](#) spørsmålslisten til Justisminister oppsummerer det konstitusjonelle terrenget forbundet med ruspolitikken. Den viser også at Høyesteretts rettighetsanalyse ikke tilfredsstillende kravene til en upartisk og kompetent behandling, og domstolene må trygge rettssikkerheten.

Dette gjøres ved en verdig rettsprosess, og forsvaret tilbyr følgende bevisoppgave og rettsløp:

Rettighetssikring på rusfeltet

Politiet fikk i avhør høre om hvordan rusbrukere siden 2008 har krevd et effektivt rettsmiddel mot vilkårlig forfølgelse, samt hvordan rettsstatsgarantier er blitt sabotert. Vi gikk igjennom 20 år med rapporter som bekrefter forsvarets posisjon og viste hvorfor over 500.000 straffesaker er konstitusjonelt omstridt etter at påtalemyndigheten og Høyesterett gjentatte ganger har sviktet sitt ansvar for effektivt rettsmiddel. Politiet fikk bekreftet at dette var

bakgrunnen for at 200 gram cannabis ble delt ut i posten: 200 gram cannabis for 200 års rettshistorie som står på spill, og etterforskerne lot til å forstå alvoret.

For å gjøre det enkelt, fikk politiet forklart at det ikke er de som jakter på oss, men vi som jakter på justisministeren og samtlige andre som straffer på tilbakeviste premisser. AROD vil bruke rettsprosessen til å avdekke ledersvikt og vilkårlig forfølgelse og om politiet svikter ansvar for rettssikkerheten vil det bli nye runder med cannabis i posten. Vi vil minelegge et konstitusjonelt omstridt landskap til rettigheter er forsvarlig avklart, og vi kommer etter enhver jurist som stiller seg på regjeringens side.

Dette er basis som politi og domstoler har å forholde seg til. Straff på tilbakeviste premisser er per definisjon vilkårlig og vi gjør nasjonen en stor tjeneste ved å fremtvinge et oppgjør med etablert ukultur. Representanter for lov og orden har ikke bare interesse i at usikkerheten på rusfeltet blir oppklart men at trusler mot rettssikkerheten elimineres, og det er i tider med offentlig panikk ingen større svikere enn nasjonens ledere. I den grad panikk har formet ruspolitikk vil rettigheter være krenket, og forsvaret vil ha 13 dager i retten for å dokumentere ledersvikt og vilkårlig forfølgelse.

Dette er et minstemål og nødvendig for å gi domstolene oversikt over etterkrigstidens viktigste juridiske spørsmål. Et viktig etterforskningskritt for forsvaret var å få avklart om sakens parter erkjenner vilkårlig forfølgelse, for om påtalemyndighet, justisdepartement, eller regjering erkjenner jakt på syndebukker ville fem dager i retten vært tilstrekkelig. Når politiet ber om en dag i retten, tyder alt på at en større tildekking er i gang, og 13 dager er et minstemål for å sikre effektiv minoritetsbeskyttelse. Vi vil i det følgende vise hvorfor.

Rettsløp

Det er opplagt at straff ikke kan forsvares. Samtlige rapporter på rusfeltet bekrefter forsvarets posisjon, men siden 2008 har påtalemyndigheten motsatt seg rettighetssikring. En håndfull ganger har cannabisbrukere gjort gjeldende prøvelsesretten, og to ganger har domstolene lagt opp til effektivt rettsmiddel, men påtalemyndigheten har strittet imot. En håndfull statsadvokater har på dette viset beskyttet forbudet fra konstitusjonell kontroll, og fordi domstolene har tatt for gitt at den politiske prosessen fungerer – og at sakene de får for behandling er forsvarlig forberedt av politi- og påtalemyndighet – har domstolene latt lov og rett skure. Tre ganger har Høyesterett vist til den politiske prosessen når rettigheter er omtvistet, og fordi domstolene er predisponert for å videreføre det bestående vil forsvaret samle vitner som avslører en korrump politisk prosess. Vi vil vise hvordan ledere i 60 år har sviktet ansvar for effektiv minoritetsbeskyttelse, og følgende rettsløp legger grunnen for sikring:

- Dag 1: innledende prosedyrer og visning av dokumentarfilm.

Dokumentarfilm er effektivt for å se et større bilde. I flere tiår har ruspolitikken destruktive kurs vært dokumentert, og forsvaret vil vise filmer som setter ruspolitikken i historisk og prinsipiell kontekst:

- 1: Moving a Nation Forward (90 min)
- 2: Kampen om Hampen (60 min)
- 3: Folkeopplysningen (60 min)
- 4: Frihetens Manifest (13 min)

Dokumentaren [Moving a Nation Forward](#) viser at Norge i 60 år har videreført narkotikaforbud på sviktende premisser. I 15 år har rusbrukere kjempet for en rettighetsanalyse, mens staten har sabotert rettsstatsgarantier, og rettens forhandlinger tar utgangspunkt i informasjonen som kommer frem.

For å bekrefte bildet som oppsummeres, vil vi også vise [Kampen om Hampen](#) (1996), en dansk film som dokumenterer det samme som rusreformrapporten, bare 25 år før. Det var allerede på den tiden klart at politikken ikke kunne forsvares målt mot grunnlovens prinsipper og at en menneskerettsanalyse ville ha konkludert på de forfulgte grupperingers side.

Det er et vitnemål om den politiske prosessens svikt at forbud fortsatt består, og den tredje filmen er NRKs [Folkeopplysningen](#) (2016) som overfører det internasjonale bildet til norske forhold. Alt som trengs for å vinne frem i en menneskerettsanalyse går frem av de andre filmene, men intervjuet med Justisminister Anders Anundsen er viktig. Ikke bare gjentar Justisministeren påstander som ble imøtegått 25 år før, men Anundsens argumentasjon viser hvorfor narkotikalover og raselover er mye det samme, og det manglende faktagrunnlaget blir dokumentert: Alt Justisdepartementet har å vise til for å forsvare kriminalisering en upublisert masteroppgave fra en svensk medisinstudent, og vitnelisten vil klargjøre om det står bedre til i dag.

Filmvisningen avsluttes med [Frihetens Manifest](#), en norsk kortfilm som oppsummerer hvordan staten i 60 år har kjørt ruspolitikken på et konstitusjonelt sidespor. Deretter vil forsvaret føre vitner for å dokumentere ledersvikt og medløperi, og rettens dager går med på følgende vitner:

- Dag to, vitneførsel: Justisminister Emilie Enger Mehl

Mehl er den siste av en lang rekke justisministere som straffer på tilbakeviste premisser, hvilket innebærer vilkårlig forfølgelse, og ministerens vitnemål vil avsløre ledersvikt. Justisministeren har siden 2021 vært [ansvarliggjort](#) for straff, men jo mer Mehl har uttalt seg om ruspolitikken, desto verre fremstår statsrådets forakt for rettsstat og rettssikkerhet. Sjelden har en minister utsatt seg for større konstitusjonell fallhøyde, og justisministerens vitnemål vil avklare om Ansvarlighetsloven kommer til anvendelse.

- Dag tre, vitneførsel: Nora Bergsjø og Marlis Eicholz ved lovavdelingen
- Dag 4, vitneførsel: Departementsråd Heidi Heggenes og Hans-Petter Jahre, medlem av Rushåndhevingsutvalget.
- Dag 5, vitneførsel: Tonje Vang og Arnulf Øyen

Et oppgjør med etablert ukultur er den eneste måten som Justisdepartementet kan gjenreise tillitt. Vitnene fra justis vil vise om juristene i lovavdelingen er lojale til politikere eller rettsstatsprinsipper, og samtlige er ansvarliggjort.

Nora Bergsjø, konstituert lovrådgiver ved lovavdelingen, har signert brev av 01.07.22 hvor justis avviser ARODs bekymring for rettsstaten, og Marlis Eicholz er seniorrådgiver og involvert i ansvarsfraskrivelse gjennom rusreformen. Marlis Eicholz signerte brev av 11.02.21 og 04.05.21 hvor Justis ikke vil ivareta prinsipielle motforestillinger fra AROD, og Heidi Heggenes er ansvarlig for justisdepartementets administrasjon. Samtlige må enten stå med statsråden eller markere avstand fra regjeringens politiske prosjekt, og vitnene vil belyse utfordringer som følger av å være underordnet en politisk ledelse som er likegyldig til forskning og rettsprinsipper. Siden straffelovkommisjonen har det manglende grunnlaget for straff vært klart, og forsvaret er kjent med intern strid. Blant annet vet vi at en tidligere leder for lovavdelingen støtter ARODs sivile ulydighet, og om departementet vil bygge integritet i tider med panikk må ansatte ta avstand fra den politiske ledelsen.

Det samme gjelder Hans Petter Jahre, Tonje Vang, og Arnulf Øyen. Som medlemmer av Rushåndhevingsutvalget og regjeringens faglige alibi, kan disse juristene utdype faggrunnlaget for regjeringens politikk. Til tross for at samtlige er [informert](#) om forbindelsen til fortidens vilkårlige forfølgelse, har utvalget sett vekk fra sitt fagfelts integritet for å hvitvaske regjeringens totalitære prosjekt, hvilket kaster en større skygge for Justis, og forsvaret vil belyse hvordan fagfeltet er forsøplet av jurister som skyr historisk og prinsipiell kontekst. Rushåndhevingsutvalgets vitnemål vil tydeliggjøre dette politiske spillet og forklare hvorfor ruspolitikken har fortsatt på et konstitusjonelt sidespor i 60 år.

- Dag 6, vitneførsel: Mads Andenæs og Hans Petter Rui
- Dag 7, vitneførsel: Henriette Sinding Aasen og Hans Fredrik Marthinussen.
- Dag 8, vitneførsel: Kathrine Holter og Tania Garthus
- Dag 9, vitneførsel: Morten Holmboe og Bård Dyrdal

Mads Andenæs, Hans Petter Rui, og Hans Fredrik Marthinussen er innkalt fordi professorer som dette utdanner jurister. Juss som fagfelt har i 60 år blitt forsøplet av forbudet, og samtlige kan redegjøre for prinsipielle motforestillinger. Et oppgjør med etablert ukultur er den eneste måten som fagfeltet kan gjenreise tillitt. Disse fagfolka er posisjonert til å utdype hvordan ruspolitikken klarer seg i en rettighetsanalyse, og rettsprosessen er en mulighet for å bygge integritet i tider med panikk.

Forsvaret vil bruke disse vitnene til å dokumentere fagfolks perspektiv på ruspolitikken og forbindelsen til fortidens vilkårlige forfølgelse. De vil tilby innsikt fra fagfolks perspektiv og synliggjøre striden mellom fagfolk og lovgiver. Det er derfor viktig at samtlige møter. Disse fagfolka er posisjonert til å utdype avstanden mellom teori og praksis på rusfeltet, hvilket gir domstolen en solid plattform for rettighets sikring, og vitnet fra politiet (Bård Dyrdal) er innkalt fordi han representerer LEAP Scandinavia, en politigruppering som arbeider for en mindre skadelig ruspolitikk.

Dyrdals vitnemål vil vise hvilke kvaler som følger når tenkende politifolk forventes å håndheve lover som gjør vondt verre. Vitnemålet er egnet til å kaste lys på etablert ukultur, samt gi plass til innsikt fra politiet. Dyrdal er viktig fordi hans gruppering LEAP er en motpol til den ukultur som viderefører straff på tilbakeviste premisser. Han er også innkalt fordi han kan fortelle om kilder i Arbeiderpartiet som hevder at Støre var for rusreform, men gav etter for straffelobbyen. Dyrdals vitnemål kan forventes å kaste lys over et større systemisk problem, og på dette grunnlaget kan retten avgjøre den politiske prosessens integritet.

- Dag 10, vitneførsel: Statsminister Jonas Gahr Støre og Peder Frølich

Støre har vært ansvarlig for vilkårlig forfølgelse siden 2013. Som helseminister gjorde han ingenting for å sikre effektiv minoritetsbeskyttelse, og som statsminister har han fortsatt kursen. Ledelsesvikt, offentlig panikk, og nedprioritering av rettighetsjuss er stikkord som knytter regjeringens ruspolitikk til straff på tilbakeviste premisser, og statsministerens vitnemål vil avklare om Ansvarlighetsloven kommer til anvendelse.

Et annet vitnemål som er egnet til å kaste lys over den politiske prosessens manglende integritet er Peder Frølich (H), leder for Kontroll- og konstitusjonskomiteen. Kontroll- og konstitusjonskomiteen ble informert om manglende minoritetsbeskyttelse i [2018](#) og [2023](#). Komiteen har ansvar for [sikring](#) av rettsstat og rettigheter etter at Høyesterett flere ganger har motsatt seg lovgivers vilje ved formaliseringen av Grunnlovens § 89, og Peter Frølich (H) sitt vitnemål er relevant når dommeren skal vurdere om rettigheter er tilstrekkelig sikret gjennom den politiske prosessen.

- Dag 11, vitneførsel: Statsadvokat Bodil Thorp Myhre og Statsadvokat Sturla Henriksbø.

Etter å ha gjennomgått den politiske prosessens svikt, vil forsvaret vise hvordan påtalemyndigheten har sviktet sitt ansvar for rettssikkerheten. Påtaleansvarlig jurists ønske om en dag i retten er et forsøk på å skyve under teppet et mørkt kapittel i norsk rettshistorie, og politijuristen beskytter ikke bare ukultur i ledelse, men viderefører en lang historie med rettsovergrep som begynte i 2008 med Statsadvokat Bodil Thorp Myhre. Forsvaret gjorde da oppmerksom på systematiske krenkelser og prøvelsesretten ble gjort gjeldende, men Myhre sørge for at kravet om et effektivt rettsmiddel ble oversett av Sør-Østerdal Tingrett (TSOST-2008-159870). Hun fortsatte illgjerningen i Eidsivating lagmannsrett i 2009 og videre til

Høyesterett i 2010, til tross for at advokat John Christian Elden informerte om at straffefrihetsgrunner var oversett. Som han skrev i ankeforberedelser den 19 april 2010:

For Mikalsens vedkommende er det inngitt en særskilt ankegrunn under lovanvendelsen som han har utdypet i sitt brev av 9. mars 2010 til Høyesterett med vedlegg. Ankegrunnen synes i korte trekk å være at narkotikalovgivningen i Norge er i strid med menneskerettighetene, og at således lex superior prinsippet som er festet i menneskerettsloven medfører at straffelovens § 162 må settes til side som konvensjonsstridig. For denne anførsel viser jeg til hans grundige og omfattende argumentasjon.

Statsadvokaten på sin side ville ikke forholde seg til forsvarrets «grundige og omfattende argumentasjon», og siden har systemet gått sin skjeve gang. Ikke bare har Riksadvokaten lukket øynene for Hedmark og Oppland statsadvokatembeters underminering av rettssikkerhetsgarantier, men Oslo Statsadvokatembeter har flere ganger beskyttet forbudet fra konstitusjonell kontroll. Riksadvokaten har overvåket det hele uten å gripe inn, og fordi domstolene feilaktig har lagt til grunn at saker er forsvarlig forberedt for retten uteblir effektiv minoritetsbeskyttelse. Vi er i 16 år på overtid og vitnemålet fra statsadvokatene vil avsløre en ukultur som har gitt Norge et menneskerettighetsproblem.

- Dag 12, vitneførsel: Førstestatsadvokat Runar Torgersen og Riksadvokat Jørn Sigurd Maurud
- Dag 13, avslutning av vitneførsel og prosedyrer

Siden 2008 har påtalemyndigheten beskyttet forbudet mot konstitusjonell kontroll. Riksadvokaten ble i 2009 ansvarliggjort for vilkårlig forfølgelse, men mente da at det var umulig å vise et problem med menneskerettighetene. Siden har en håndfull grunnlovsdomstoler vist at Riksadvokaten feil, og Runar Torgersen forfattet ikke bare brevene som Riksadvokat Busch skrev under på i 2009, men forberedte saken for domstolene da Høyesterett i 2010 nektet de forfulgte grupperingene avklaring av et rettighetsbilde. Senere, som leder for rusreformutvalget, mottok Torgersen [syv](#) brev fra AROD som forklarte hvorfor det er uforenelig med mandatet til rusreformutvalget å utelukke et regulert marked fra menneskerettsanalyse. Han valgte å tolke mandatet snevert, slik at kun rettighetsbildet til brukere ble diskutert, og slik videreførte utvalget den blindsonen som AROD vil ta et oppgjør med.

Hadde utvalget fulgt sitt mandat, som var å vurdere menneskerettsbildet til den foreslåtte lovgivningen, kunne ARODs sivile ulydighet vært unngått. Den foreslåtte lovgivningen innebar straff for annet enn mindre mengder bruk, hvilket innebar at dette måtte belyses, og det er fordi samtlige aktører har sett vekk fra rettighetene til de som besitter mer enn noen brukerdoser at domstolene må gjøre den jobben som politikerne og rusutvalget ikke gjorde— og som påtaleansvarlig jurist i denne saken ikke vil se gjort.

Det er i ettertid lett å se at å motarbeide rettigheter på rusfeltet var en dårlig ide. Om domstolene tillater bevisføring, vil forsvaret vise hvordan den høyere påtalemyndighet har sviktet sitt ansvar for rettsikring. Det er et mørkt kapittel med rettsløshet hvor over 500.000 omstridte straffesaker står på spill, og vitneboksen vil avsløre medløperi og blottlegge den juridiske tradisjon som til enhver tid har gjort tjeneste for despoter.

Riksadvokat Maurud er innkalt fordi han har øverste ansvar og fordi han har vært pådriver for en straffesakskjede i tråd med prinsipper som må veie tungt om en liberal rettsstat skal bestå. Det var derfor Riksadvokaten stilte seg bak en generell avkriminalisering i rusreformen, men han leder et kontor som har investert i forbudet. Prestisje, maktmidler, og budsjetter står på spill, hvilket sørger for treghet på rettsstatens vegne, og Riksadvokaten har siden 2009 tatt del i den seriekoblede synden som er å sette styringsjuss fremfor rettighetsjuss.

Det ble i brev av 9. september 2009 etablert at narkotikalovent hadde et problem målt opp mot EMK og SP, at dette var blitt ignorert av politikere og domstoler i lang tid, at politi- og statsadvokater hadde begått en forbrytelse ved å dekke over systematiske krenkelser av menneskerettigheter, at individuell integritet var nøkkelen til effektiv minoritetsbeskyttelse, og at riksadvokaten pliktet å bistå i avklaring av et rettighetsbilde. Siden har Riksadvokaten mottatt over 30 henvendelser som ikke er besvart, og Riksadvokatens vitnemål er avgjørende for plassering av ansvar.

Den høyere påtalemyndighets vitnemål gir domstolene et solid utgangspunkt for å se ruspolitikken i en historisk og prinsipiell kontekst. Det er rettens ansvar å klarlegge om ruspolitikken er forbundet til fortidens vilkårlige forfølgelse, og om påtalemyndighet, justisdepartement, eller regjering motsetter seg denne forbindelsen vil vitneboksen avklare om motforestillingene har vekt. Vitneplikten er klar og så snart sydebukkmekanismen er klarlagt som motor for ruspolitikken må domstolene sørge for effektiv minoritetsbeskyttelse. Dette er domstolenes oppdrag, og [spørsmålene](#) til justisminister gir domstolene oversikt over spørsmål som må besvares for at straff skal videreføres.

Spørsmålslisten varierer fra vitne til vitne, men er omfattende. Den viser at Storting, regjering, og Justisdepartement har sviktet fagansvaret for ruspolitikken i 20 år, og sunn dømmekraft tilsier at domstolene gjør jobben sin.

Det betyr at forsvaret får mulighet til å dokumentere straffefrihetsgrunner og ledelsessvikt. 13 dager i retten er mye, men påtalemyndigheten avsetter 60 dager for å dømme narkotikalovbrytere til lovens strengeste straff, og dette er en rettsal som skal avgjøre etterkigstidens viktigste konstitusjonelle spørsmål. Prinsippet om jevnbyrdighet tilsier at de forfulgte på rusfeltet får et verdig forsvar, og 13 dager er et minstemål som trengs for å avklare forholdet til Grunnloven.

Derfra kan en uavhengig, upartisk, og kompetent rett avhjelpe et nasjonalt traume ved å levere en dom som bekrefter forsvarets påstander. En slik dom vil markere at offentlig panikk

ikke lenger styrer, gi forfulgte grupperinger et effektivt rettsmiddel, og bli en hjørnestein for bygging av integritet i rettssystemet. Den vil gi storting, regjering, og department grunnlag for et oppgjør med vesentlige mangler og berede veien for en Sannhets- og forsoningskommisjon.

Det er vanskelig å forestille seg at domstolene ikke kjenner et ansvar for å avhjelpe den usikkerhet som mange kjenner på. Det er utenkelig at domstolsadministrasjonen vil la lov og rett skure, og det er opplagt bedre å handle før heller enn senere.

Vi ser derfor frem til rettsforhandlinger og positivt samspill.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink that reads 'Roar Mikalsen'. The signature is written in a cursive, flowing style.

Roar Mikalsen

Leder for Alliansen for rettighetsorientert ruspolitikk